

ANY II

NÚM. 63

BARCELONA 8 NOVEMBRE DE 1889.

LA FOSA

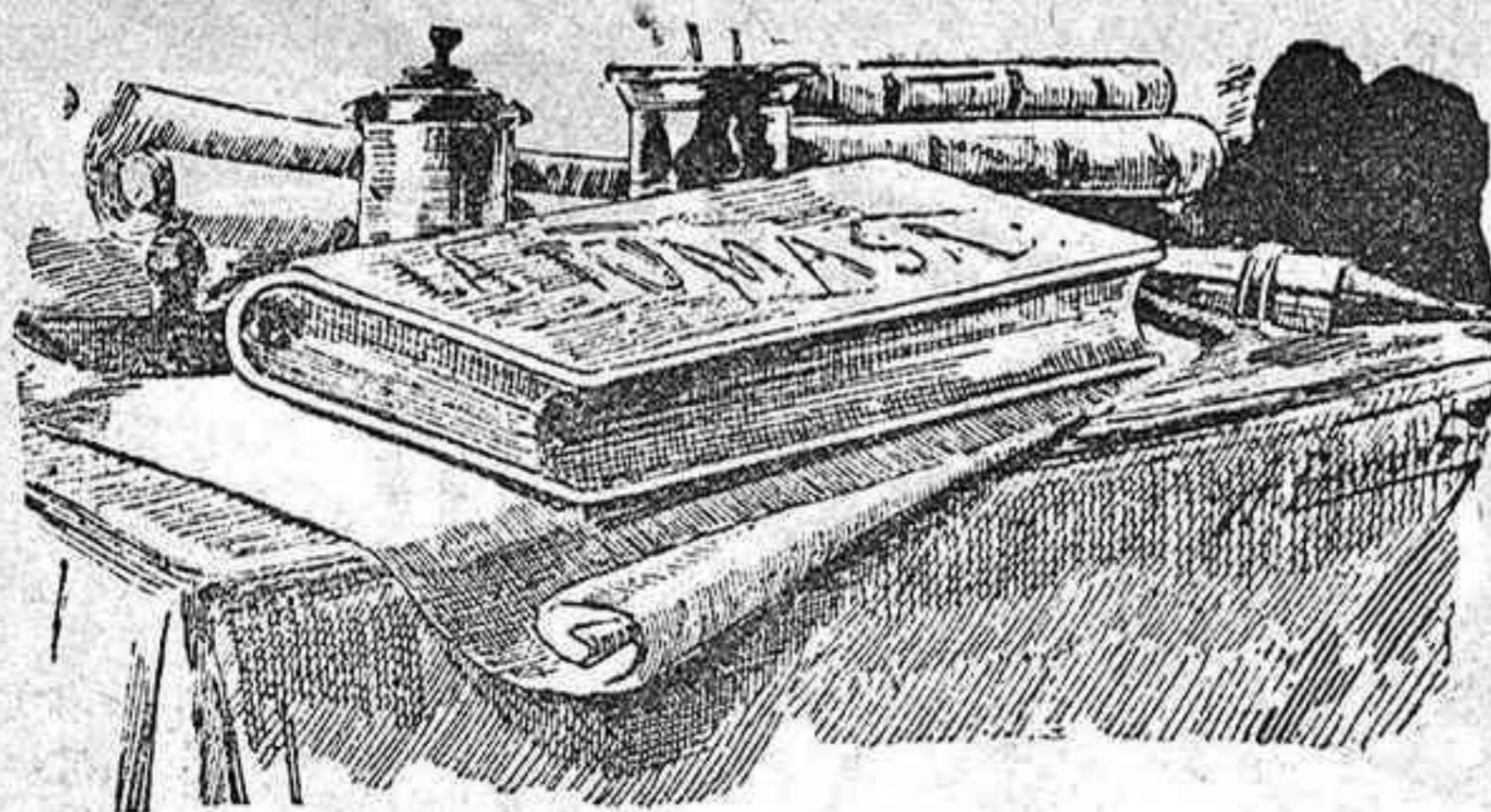
SETMANARI CATALÀ

10 CENTIMS lo número

Còpia fotogràfica de M. Matorrerodona

Ferran Soler

Una tòpia

À LA SENYORETA M. M.
MONÓLECH
ROCH

VOSTÉS no 'm coneixen? Donchs soch un pare de família; es dir pare, podría serho; perque ab dos anys de casat crech qu' hí ha lo temps suficient per que tant jo com en Peral poguessim fer totas las probas per conseguir los nostres objectes.

Pero es lo qu' es diu, no varem ser afortunats. Ell segueix y seguirá tanteijant tot lo temps que vulga; á mi las forsas negativas 'm van rompre *los acomuladors*; es á dir: vaig quedar viudo.

Una cosa m' aconsola: ser viudo. May ho havia sigut y trovo qu' es lo gran estat. Un viudo es un solter serío; inspira mes confiansa y es pot dedicar ab mes probabilitats d' èxit á las sevas especulacions.

Jo 'n dich especulacions de las conquistas.

Conquistas!... Las anyorava! Jo 'm moro per las conquistas... jo vaig neixer per ser un Carlo Magno... un Napoleon... haguera fet tremolar las Gàlias, y de russos ja no se 'n veurian sino en los aparadors dels Basars.

Ara lo meu estat social sols 'm permet la conquesta de las donas... Per xó dintre d' aquest centro, soch tan guerrero com ells.

La Conquista de la dona!... Ja vol lo seu salero, no 's pensin.

Algun 'n diuhem vici, pero jo, la veritat, no ho se veure com á tal; no senyor, per mi es una déria com qualsevol altra; una vocació que no duhentla al extrém hasta es útil al estat nerviós. Mata algo las penas, que 'ns farían prompte aburri aquest mon....

Al ser casat may vaig desitjá la mort de la meva sevora, molt al contrari.... 'M trovava lligat, anyorava aquells temps, aquells dias memorables.... pero, rés.... tenia present lo que 'm va encarregar Mossen Mamet, lo capellá que va casarnos y primer haguera fet qualsevol sacrifici que faltar als debers matrimonials.

Soch molt tocat y posat ab las mevas cosas....

D' ella tampoch tinch rés que dirne, va cumplir com debía.... al menos m' ho penso.

Mossen Mamet qu' era lo Sr. Confessor, també pensa com jo; que ja es molt tractantse d' una casada, jove y guapa.

Vaig ser un casat relativament felís pero no m' arreplegan pas mes.... no, no, no, vaja, no 'm caso.... iprou barato me n' hi escapat!....

No mes vull córre d' aquí, d' allá... vull soroll, rés, vull perfeccionarme.

[Ah! si jo tingués temps.... faria la mar de conquistas!....

Si perqué la dona en sapiguentla estudiá, una vegada comprés de quin mal pateix, ja está llesta.... per mi, s' entèu....

Jo, el quiebro de rodillas, mal m' está el dirho, li se fer á la dona....

No mes ls diré una cosa. Vaig pel carré, veig una noya que m' agrada, no mes tinch que dirli: "dispensi".... naturalment, 's gira, la miro, 'm mira, li dich quatre paraulas que ja las tinch estudiadas, y..... oli t' hi ha cagut.... ja no me la trech mes de sobre; sembla un gos que l' hagi criat de cadell.

Rés, tothom te un dó.... ¡Ey! no sempre 'm surt bé.... Hi tingut alguns contratemps. Ahir van acompanyarme á casa, á cops de tomátechs, dugas xinxas de ca 'n Xixanta.

¿Qué si ha de fer? no tot han de ser glorias....

Ara busco una vehina d' aquí frente per frente del meu balcó, que no han vist vostés cosa mes bonica.

Ella crech que ja ha reparat algo perque sempre surt quan jo arrivo á casa.

Per ara 'm dedico no mes á pendrer vistas.

Estich colocant las baterías.

(*S'treu uns gemelos de la butxaca*) Ab la ajuda dels gemelos veig tot lo que fá, y lo que passa dintre.

Hi ha moments que perdo 'l mon de vista y una convulsió general 'm conmou tota la maquinaria... Y es que devegadas veig certas interiotats.

Los ratos mes felissons que paso son á la nit.

¡Si vostés la veyan!... Es una monada!

Figurintse uns ulls grans y negres ab miradas fascinadoras.

Una boqueta, ó estuitx de pedrería, sempre mitx obert per una rialleta plena de passió y desitx.

Un cutis blanch com un llensol de bogada.

Un coll d' oca.

Un cossét, flexible com bastó de gomós.

Un....

Vaja es un angel escapat de la gloria per fer patí d' angunia á mitj género humá.

Es veu marcat en ella 'l sello de la ignocencia... Ab aixó si que hi tinch cop d' ull.

Prou posseheix un cort incapás de la traició.

Casada 'm consta que no ho es.... perque m' ho va dir ahir lo vigilant.

Enamorada no ho está; ho coneixería desseguida... quin un, jo!...

També conech qu' es sensible.

Y es un mal, perque está esposada á las afecions de cor....

Prompte será meva.... Demá penso declararmhi.... Pobre xicota!... Casi 'm fa llástima.

¡Callin!... Veig llum... ¡Será ella!...

En efecte ho es... (*S'posa á mirá ab los gemelos*.) Crech que va acompanyada d' un.... ¿Será possible?.... ¡Bomba! ¡Cristo! ¡que veig! ¡¡Ay la mare!!

(Los genielos se li escapan de las mans; ab pas inseguí s' acosta á la tauleta de nit, ompla una copa de víranci, y se la beu, per referse del espant. Al cap d' un' hora tothom dorm. Lo nostre héroe ronca en son llit de monja... La vehina abrazada ab un seminarista amich intim de 'n Roch.

R. ROCAVERT.

CURIOSITATS

Episodis històrichs

(Conclusió.) (1)

En un moment fóren assaltats los magatzems botigas y pisos del carrer major per aquella munió de gent que per legalisar aquella criminal invassió, eridava als juheus aterrorisats: *Bateijarse ó morir!* descarregant lo punyal ó lo garrot sobre l' infelís israelita, moltas vegadas sens temps de poder conseguir resposta.

Váren ser saquejadas multitud de casas, omplenant-
las de cadabres, sens compassió als pobres vellets do-
nas y criatures que s' brassavan á las camas dels as-
sessins, demanant misericordia per un crim que no ha-
vían comés.

Robat ja tot lo barri y en salvo la major part dels promovedors d' aquella jornada, va compareixer la forsa ciutadana logrant fer algunes presons entre los ressagats que va trobar encara recullint las engrunas del horrible saqueitx.

Horrorosa fou la matansa que va tenir lloc en aquells estréts carrers que crehua indiferent l' ignorant y en hont lo coneixedor de nostra historia li sembla encara sentir los espètchs del incendi y los crits d' horror de las verges assassinadas en nom d' un Deu tot amor y justicia y d' una religió tot misericordia y caritat.

Cenyía la corona d' Aragó en l' època que describim D. Joan I. lo cassador, ó l' aymador de la jentilesa, qui á pesar de sa proverbial bondat de caracter, volgué venir personalment á Barcelona per castigar als culpables.

No van valerhi las embaixadas enviadas á Zaragoza per calmar la cólera del monarca, com tampoch va fer cas de los honorables Ramon Saball, Romeu Desfeu y Berenguer Vives, que allí anáren ab lo mateix objecte.

Al arrivar D. Joan, es féren nombrosos presoners y la forca y la picota va alsarse moltas vegadas en la Plaça del Blat (Angel) En lo portal dels Orbs, (Plaça de Catalunya) y hasta dins mateix de la judeïria, teatro d' aquella matansa que repugna encara á totes las conciencias honradas.

(1) Vejis lo número 57.

PEPET DEL HORT.

EPIGRAMAS

Un jugadó *repelat*
y ademés bastant tossút,
deya un dia molt cremat;
—No 'm sab greu l' haber perdut,
si no que m' hagin guanyat.

Enrahonant la Marsá
ab lo fill de la Maria
li digué que per sopà
ab un peix, prou ne tenia.

Y al sentí aixó relatá
la guassona Pelegrina
responent sense pensá;
—jo també... ab una sardina.

FANDILLETÀ.

Una pedra van tirarli
al cap á n' el fill de 'n Serra
y d' aquesta feta 'l porta
tot embolicat ab venas;
y si li dihuen que hi te,
diu que alló es de *mal de pedra*.

Va pujar en un tranvia
una elegant senyoreta
y com ple de dintre estava
va tenir que estarse dreta.
Y un home que un xicot duya
á la falda, ab molta sombra
li va dir: —Au, noy, aixecat
deixa seure á la senyora.

J. STARAMSA.

UE hermosa!... Que rica!... Era róssa
com las espigas maduras quan lo sol las
banya ab sos raigs enlluernadors, y de
formas tan primorosas com les pugui te-
nir lo més agraciát de la terra.

Estava capritxosament allargada sobre
un rich coxi de felpa granate... Dormia!

Veurerla y enamorarme 'n va ser tot hú.

Y que hermosa estava!... Tan felis jo 'm sentia
poguentla contemplar á solas y en aquella postura tan
negligée y al mateix temps tan graciosas, que no poguent
separar las ninetas dels meus ulls de sobre d' ella, vaig
quedarme encantat al seu devant.

Ma vista fins llavoras cautiva d' aquella rica prenda
que mon cor adorava, s' escampá recelosa per tots los
recóns de la sala...

No hi havia ningú.... la porta estava tancada y á
dintre l' arcoba vehina no s' hi vaya sino 'l llit...

¿Qui 'm privava d' ampararme d' aquell capdell de
primors que 'm robava la tranquilitat?

Volía retirarme y no podía. Semblava que las camas
se neguessin á sostenerme...

¡Ah! no, no! vaig esclamar, no seré jo qui deshonra-
rá lo nom de 'ls meus avis.

Aixó pensava mentras febrós y agitat me sentava á
la vora de mon amor y trist y ditxós al mateix temps,
me quedava mirantla ficsament.

No vareig despertar hasta que una má vá pegarme
á la espatlla.

¿Qué hi ha? vaig dir ab prou feyna á un home que
crusat de brassos y sonriuhent ab malicia me estava
examinant.

—Agáfala, es teva, jo te la dono, 'm digué.

—¡Oh Deu!... ¿meva diu?...

—Si teva. He vist quan t' agrada y per ton compor-
tament te la mereixes, te la dono de tot cor.

Dit aixó va allunyarse.

¡Oh! gracias, vaig esclamar, y procurant no desper-
tar á la ninfa que seguia profundament entregada á
Morfèo, vaig treurerli la cadena d' or que penjava en
la seva alabastrina garganta.

Ja es meva! vaig esclamar.

Al cap d' un quart ja estava la cadena en la cuixa
de Préstamos del carrer del Hospital y jo al Edén Con-
cert atracantme de Manzanilla.

MARANGI.

Entre personas lluhidas
que deyan mal del Gobern
digué en Roch:—Aquest hivern
s' han de pender moltes midas.—

Ja 's váren teme un desastre
los que mal havian parlat,
mes ara s' ha averiguat,
que 'l tal Roch es fadí sastre.

A un general de saló
qu' arrosegava una cama,
li vá preguntá una dama,
com vá rebrer tal lessió.

—Fou,—ell vá respondre,—un dia
que ferit vaig caurer á terra.

—¡Ah, jà! Ferit á la guerra...

—No; ferit d' apoplegia.

R. T. T.

EN LO CIRCO

—Fila, Lluis, quins hemisferis.
—(No me 'n parlis.)
—¿Que dizez vous?
—Oh, madame... Que moi estar ~~estudiando~~
diando Geografia.

CLAUSURA

—Y á la torre, no hi pujém?
—Ja 'ls tinch justos; no podém

Ni vint franchs, ni déu, ni ré;
'm trovo igual que vosté.

Ja no 'm queda ni un sanabre,
y 'm tindré de vendre 'l sabre.

Si el Consul no m' ho abona,
no puch torná á Barcelona.

VIATJE FILOSÓFICH-HUMORÍSTICH

AL INTERIOR DEL CRÁNEO HUMÁ

D. SEVERI ESTACA

»L' or en lo segle dinou
»es l' únic Deu que s' adora;
»son brill á tots enamora,
»lo seu drinch sempre commou.

»Ell es poderós y sabi,
»infalible, omnipotent;
»en bò torna lo dolent
»y en caricia tot agravi.

»Ell totas las portas obra,
»es amo de l' esperansa,
»del amor, de la venjansa.
»Res li falta, tot li sobra.

»Ab la seva potestat
»las tenèbras illumena,
»trenca, mana, mina, mena,
»no té cor, ni té pietat.

»No s' acobardeix per rés,
»la rahó torna en desvari,
»d' un heroe en fá un presidari,
»d' un presidari un marqués.

»Metall dúr fill de l' abim,
»las virtuts tira per terra,
»son alé porta la guerra,
»sa vista fá naixe 'l crim.

»Malehit mil voltas siga
»aquej mineral aurifich,
»que 'l ténen per especificich
»sent una argolla que 'ns lliga!

»Un cranch que 'n 'l cor s' arrapa,
»un verm que 'ns omple d' enveja,
»un corch que la fé 'ns trosseja
»un vel que la vista 'ns tapa;
»fanch que l' ànima 'ns embruta,
»droga que á tots enmatsina,
»il-lusió que 'ns desatina,
»goig sens goig, fél y cicuta.

»Ja sigui fós, sigui en barra,
»sigui en forma de moneda,
»l' or mata, enmatsina, enreda,
»y al mes pròdich 'l encaparra.

»Si, perque es lo seu anhel
»foch, argolla, verm, corch, fanch,
»drogo, vel, il-lusió, cranch,
»goig sens goig, cicuta y fél!

»Ay! en vā 'ls legisladors
»redactant lleys y mes lleys
»se crehuen trovar remeys
»contra 'ls vils y malfactors.

»En vā 'ls moralistas cridan:
»Moralitat sobretot!

»tots trampejan qui mes pot;
»de lleys y sermons s' olvidan.

»En vā l carro del progrés
»empenyan molts ab furor,
»en tant que existeixi l' or
»son impuls no val per rés.

»L' or! es la causa, 'l motiu
»dels defectes que ploréu.

»Si teniu al or per Deu
»perqué ab teorias veniu?

»Voléu la felicitat?
»torneu en lo segle aquell
»que l' home sense tropell
»vivía en la societat!

»En aquell segle excelent
»que 'ls mortals no coneixian
»ni teu ni meu y vivian
»ab mes llibertat que 'l vent.

»Aquell segle de gegants
»que en los boscos habitavan
»y lo ventre alimentavan
»de castanyas y d' aglans.

»En aquell segle admirat,
»que nuets de pél á pél
»ensenyan sens recel
»tot quant Deu ens ha donat!

»La maldat no coneixian
»anavan d' aquí y d' allá
»sempre ab lo cor á la mà,
»(d' aqueix modo no 'l perdian.)

»Quant una y un s' agradavan,
»res de festeigs y fascesia,
»fora gastos, fora iglesia,
»ells mateixos se casavan!

»L' amor era asunto lliure,
»l' herba tenian per llit
»no hi havia cap partit,
»(no sent que 's partis de riure!)

»Res de jutges, ni advocats,
»ni polissons, ni notaris,
»ni metjes, ni apotecaris,
»ni ministres, ni empleyats.

»Sent tots bons es natural,
»cap feyna aquets hi tenian,
»com mal ni bé coneixian
»lo mal y 'l bé 'ls era igual!

»Si may tingüés la foscor
»y á tot hora clà sigués
»com potser que 's sapigués
»lo que 's foscor y claror?

»En semblant cás los vivents
»se trovavan allavoras,
»sent tots bons y á totas horas
»ni eran bons ni eran dolents.

»Avuy, quina diferencia!
»per tot arréu amarguras,
»per totas parts desventuras,
»per tots cantons pestilencia.

»A cada pás embolichs,
»traidorías, mal vestits,
»vilesas, crims, atentats,
»plors, udols, geméchs, fatichs!
»Afronts, deshonras, suplicis,
»miseria, lepra, misteris,
»injusticias, adulteris,
»y vicis, res mes que vicis.

»Per cambiá la societat
»se necessita un cop fort,
»de primé abolí tot l' or,
»y després l' humanitat.

»Y un cop aquell abolit
»y un cop aquesta abolida
»per doná una nova vida
»y té un mon més infinit.

»Si un punt d' apoyo tingüés
»com Arquímedes volía,
»á trossos lo mon faría
»perque no 'n parlessin més!

Aquí erissats los cabells
vol ferho y forsa li manca,
la llengua se li entrebaixa
y li xiulan los budells.

Prenenthó per un insult,
ab ira 'l bagul estripa,
y com que te fam, s' atipa
ab lo cuyro del bagul.

Ay! fugim de tant d' horror
sortim de lo seu cervell;
de socialistas com ell
mil ne trovarás lector.

JOSEPH M. CODOLOSA.

Fi per are del viatje al craneo humá.

PLANYS

¡Un cop donada esperansa
de mi 't burlas al devánt
dihént que jo no t' estimo?
¡Aixó no 's pot soportar!

Vas jugant ab lo meu cor
y per saber si es bò ó fals
gosas en esbussinarlo
sens pensar lo mal que 'm fas.

Mes perque vegis l' amor
que 't porto..... perqué jamay
pugas dir á tas amigas
que jo 't volia enganyar;
esbossinal si bé 't sembla,
feslo á trossos si així 't plau,
qu' encar que 'm matis, ingrata,
no 't deixaré d' estimar.

MUT XERRAYRE.

CANTARS

Una minyona 'm va dir
si volia dormi ab ella:
Yo ajagut al llit de casa
y ella en el de casa seva.

Cada volta que contemplo
el teu pét de pantorrillas,
penso que si fossis meva
no guanyaría per mitxas.

Quan necessitis un duro
no fassis cap cumpliment
pots veni á buscarlo á casa
perque... no te 'l deixaré)

QUALSEVOL.

!CELOS!

-¿Qu' has vist al senyor, Carmeta?
Li digué arribant á casa
Donya Petra á la minyona.
—No, en vritat; pero á la Rambla,
Un coneget meu l' ha vist
Passejantse ab la Tomasa.—
Al sentí ' aixó la senyora,
Com un llam baixa la escala
Y 'l troba al carrer llegint,
Entre rialla y rialla,
Aquest paperet mateix
Que vostés llegeixin are.

FRANCESCH MARULL.

AL DOCTOR GERONI

MISSIVA

Batia 'l Doctor Geroni!
Qui s' havia de pensá,
(ey... per xó, vosté perdoni,)
qu' en comptes d' aquell dimoni,
vosté 'm 'guès de contestá.

¡Y donchs qué tè aquell cap-ver?
No serà rés... n' estich cert.
Prou deu sè una manganilla
ó algun tip de manzanilla
que 's va fè al *Eden-Concert*.

Pero vaja, tot es hú;
vosté ja es viu y erudit,
y analisa com ningú;
pero aquest cop l' he llegit
y m' he quedat en dejú.

De ideas claras, genuinas,
lo meu escrit se compón
sense enredos ni pamplinas,
y veig que vosté 'm respón
Glorificat à matinas.

Contesti, clar, sense embúts;
ab tots los seus éts y úts
coin ho faig jo; contundent!
Vamos que 's véu clarament
qu' allò ho va fè ab déu minuts.

Pus trasgiversa ab exès
mos conceptes, y aventura.
sentencias sens mès ni mès...
¿Que li he dit jo, per ventura,
que 'l qu' administra robès?

Jo li deya que 'l que ho diu,
voldrí serhi èll per ferho;
Aixó la meva má escriu.
Senyor Doctor!... per Deu viu!
no siga tan *farolero*.

Que l' un critica á n' el altre
sens saber per quins set sous
los seus fets ha de combatre.
Aixó es lo qu' ha de rebatre,
lo demés son vuits y nous.

Vusté 'm surt ab la música
de: perqué, si un desgabell
es lo drama, al teatro 'l fica
l' empresari... ¿Que m' esplica?
Aixó preguntilhi á n' èll.

Per ventura aixó 'm desfá
lo que dels critichs vaig dir
que sols fan mangoneijár...
O es que jo no 'm sé esplicar,
ó vosté no sab llegar.

Estich sorprés... vaya, vaya!...
Aixó es que com que s' exalta,
sense mirar rés, engalta.
Ja li dich jo que sols falta
que ho vegi en Pau de la Laya...

Ja te sort, y aixó lí val,
qu' ara 's trova sense un ral
y per buscarlo rumía.
Del contrari, li cauria
bona grossa de Nadal!

Ell y en Casas... quinas basas!
No sé quin es mes serpèta...
Per llenguas tenen espasas...
Vaya quin altre burleta
que n' hi ha també de 'n Casas...

Deu me guardi de las mans
d' ells dos... Hi ha mala intenció.
Son dos tunos... dos truhans...
'L qu' es á mi, 'm fan mes pò
que dos esquadrons d' huláns.

Jo hauria rectificat
avans de que hi clavin l' ull,
si es que ja no ho han notat;
creguim, fassihó aviat
si no se 'n veurá un embull.

Lo dijous ja es á la vora
destinihi els ratos perduts
fenthi uns versos morronuts;
y en comptes de deu minuts
val mes que hi estigui un' hora.

Fixisshi bé y no 's confonga
ni es precipiti com fá,
y veurá com n' eixirá.
Ja sab que pot disposá
del seu amich

SERRALLONGA.

NO ES VERITAT

Veig Rocavert, que de sobras
defensas en LA TOMASA
á la punta de la espasa
á las fieras, vulgo sogras.

Qu' es la sogra? Segons tú,
la sogra es la santa dóna,
que sempre bons consells dona,
sens may ficarse ab ningú.

Es una dóna com cal,
sens dar may un sols desvari.
Sols lo gendre estrafalari,
l' atormenta, per son mal.

Per tú 'l gendre es l' esperit
de maldat per excelencia;
«el que malmét la existencia,»
de la sogra, ab lo seu crit.

El que abáns de ser casat,
tot son mimos y posturas,
y caricias y dolsuras
per estarne ben mirat.

Donchs vull deixar ben cumplida
ma protesta y en conciencia;
puig ne tinch trista esperiencia,
que lo que dius es mentida.

Jo vaig festejá una nena,
qu' avuy la tinch per esposa.
¡També tinch sogra! ¡horrorosa!
no 'm deixa á sol ni á serena.

Sempre 'm fa guerra sens treva,
sense condol ni pietat,
jay! si haguesis agafat,
una sogra com la meva!

Quan jo encara festejava,
la sogra 'm donava mel;
'm deya angelet del cel,
bon minyo; sempre 'm mimava.

Y jo en certas ocasions,
malehint sa fatxa rara,
li feya la gara gara,
per evitarme questions.

Puig ab son genit ruhí,
era capás, irritada,
de pegá una bofetada
al mateix gegant del pi.

Después comensá ab reganys,
perqué 'm trigava á casar,
y per disgustos ahorrar
ho vaig fe al cap de dos anys.

¡Y que n' estich de lligat!...
dos anys fará aquest hivern,
que ma casa es un infern;
¡ni may que m' hagués casat!

Si 'm faig un vestit, ja 'm crida,
dient que soch mal gastadó,
y si replico... ¡Ay, Senyó!
al moment m' engega á dida.

Jo soch l' amo y ella mana,
jo pago y ella disposta,
y en atormentarme gosa
perque lí dona la gana.

Sos discursos escoltant,
diu qu' es un pou d' esperiencia,
y haig de tení mes paciencia,
que la que ha tingut cap sant.

Y vivint aixís rabiós,
sent ma casa un encés foch,
'm vaig tornant magre y groch,
y tinch sols la pell y l' os.

Tu dirás, perque ets babau,
d' aguantá tanta camorra;
engegaho tot á la porra,
treula de casa y en pau.

Ho he pensat y penso encare
tirà endevant aqueix plan;
mes la costella plorant,
sempre aboga per sa mare.

Si treus á la sogra, amich,
ab la dona has de renyí,
si la sogra 's queda aquí,
't matará... es un fatich!

Calla, que sento un bumbum!
deixam plegá desseguida;
es la sogra que ja crida
perque gasto massa llum.

Un altre dia, á l' estiu
quan ella sigui á Argentona,
't dedicaré una estona,
y seré mes espressiu.

Enire tant, si algún remey
trobas á ma mala tía,
m' ho pots di; t' ho agrahiría
lo teu amich

ALI BEY.

AVVENTURAS

D'UN PESCADOR

1 Apurém lo cigarrét.

2 Ay, mano .. Ja t' he vist.

3 Ja no 's véu.

4 Ja 't trovaré... espèrat.

5 Que tal? Ja hi has caigut.

6 Y ooooooy!...

7 Ja 't tinch, mestre!

8 Deu de Deu!... y no renego.

9 Calla que torna.

10 Ola, gran, ja 't torno á tenir.

11 Deixemel lligar bè.

12 Ep! Que se me 'n dú 'l banch.

13 Y van tres.

14 Fuig ara.

15 ¡Ay! !mreta meva!!

NOSTRE RETRATO

Avuy publicuém el de D. Iscle Soler, reputadissim actor catalá y una de la mes llegítimas glorias del nostre Teatro Regional.

Si está bè en la nota dramática, es una notabilitat sens rival en la cómica, y sa llarga carrera escénica ha sigut una serie jamay interrompuda d' aplausos y llórs.

La seva ausencia de lo nostre popular Teatro, deixaría un vuit impossible d' omplir.

CIRCO BARCELONÉS.—A lo que sembla, brillant resultat han donat las funcions per horas, ja que la Empresa ha determinat continuar en lo sucesiu ab aqueixa novetat en Barcelona.

Indudablement que ab lo refors que ha tingut la companyia y ab las obras novas que prepara, entre elles *Madrid Club* presentada ab lo degut aparato, se veurá sumament favorescut tant elegant teatro.

ROMEA.—Nostre pá de cada dia. Per ara no hi ha mes novedat en aquest teatro sino lo d' haverse fet lo meller *Tenorio* de la temporada.

Lo senyor Casanovas digué molt be la seva part de Capitan Centellas y després d' haverlo vist també lo dia de son debut en lo paper de Rocafort en *Las Eurus del Mas*, 'ns sembla que resultarà un actor molt discret lo dia que deixi la por entre bastidors.

CATALUNYA—Apesar de que l sainete de 'n Ricardo de la Vega, va produhint pléns á vessar, la Empresa té en estudi per posarhu á la major breuetat. las obras: *La Escandalosa* y *El fuego de San Telmo* obras las duas qu' han obtingut ultimament estraordinari èxit en Madrid.

Celebraré que siguin unas dignas companyeras de *A casarse tocan* y *El cuarto de banderas* (las mes notables obras que han estrenat en aqueixa temporada.)

ESPAÑOL.—També ha volgut rendir tribut al D. Juan Tenorio pero aqueixa companyia no ho ha fet ab lo veritable de 'n Zorrilla, sino ab un que fou arreglat y resultà espallat pel mateix Zorrilla ab la cooperació desditzada del mestre Manent.

Lo públich rebé la obra ab marcadas mostras de disgust per la serie de *recortes* que hi ha en la obra y que logran *desatar* per complert l' argument.

Los artistas á la altura de la obra.

Procurí aqueixa companyia posar en escena obras d' altra indole y d' merit veritable y sens dupte veurán recompensats sos esforços ab aplausos, pus alguns dels artistas que hi figuren tenen condicions molt recomenables.

NOVEDATS.—Grans entradas ha produhit per la Empresa, lo D. Juan Tenorio y com son desempenyo ha sigut bastant acertat, ha obtingut lo senyor Garcia Parreño grans aplausos en la interpretació del dificil protagonista.

També s' ha representat l' esperpento teatral que en mal hora concebi lo malhaurat Bartrina y que sens dupte creyentse que aixó inmortalisaria al autor, acabà lo senyor Arús y Arderiu. Nos referim al dramón, ó llegenda, titulada: *El nuevo Tenorio*, que també ha servit per fer gala de sas gegantescas forcas al esmentat senyor Garcia Parreño, dignament secundat per tota la companyía.

Diumenge passat se representà lo drama de 'n Tamayo y Baus, titulat, *Virginia ó la República romana*. Encar que una de las mes fluixas de tant eminent vate, serví per poder demostrar sas condiciones artísticas la reputada actriu senyora Mena, y senyors Tutau, García Parreño y Pigrau.

NOU RETIRO.—Diumenge últim se despedí d' aquest teatro la companyia de sarzuela que tant brillanta campanya feu lo passat estiu y principis de tardor.

Las últimas obras que se posaren en escena foren la extravagancia de: *A Santiago y á ellas* y lo juguet *Chateau Margaux* encargantse de la protagonista la senyora Fernandez. Satisfeta pot quedar dels aplausos que se li otorgaren en un públich que encar era fresh lo recort de la senyora Martinez.

Dita companyia passa al teatro Fortuny de Reus que estich segur serà ben rebuda de tan il-lustrat públich.

EDEN-CONCERT.—En lo nou quadro en que debutà lo dia 2 del corrent, hi figura la notable violinista y eminent concertista en lo xilofon Mlle. Delepierré. Tots los días obté una entusiasta ovació per lo magistral que toca los esmentats instruments sobressurtint d' un modo extraordinari en lo Xilofon. Verdaderament hi ha que sentirla per admirar los preciosos *trinos* y *arpegios* que ab vertiginós compás treu d' aquellas fustas. Totas las nits logra fanatisar al públich al tocar l' *allegro* de la preciosa sinfonía del *Guillermo Tell* per los efectes de sonoritat, potsé superiors á los que se senten en la mes ben montada orquesta.

També logra aplausos Mlle. Thilda, *chantereuse genre diction*, y Mlle. Godeau *genre gommeuse*.

La companyia de sarzuela de la que forma part la simpática senyoreta Molgora, alterna ab molt agrado del pubblic en los intermedis del notable quadro.

PLASSA DE TOROS.—Per diumenje próxim s' anuncia la estraordinaria corrida de toros de la acreditada ganadería de D. Angel Gonzalez Nandin, vehí de Sevilla.

Los nomes números y ressenya de los toros son:

Pulio n.º 22, *Colorado*, sardo.—*Mojoso* n.º 10 *Berreudo en negro*.—*Carpintero* n.º 3 *Negro zaino*.—*Oji-blanco* n.º 28 *Cardeno, bragao*.—*Americano* n.º 9 *Castaño claro*.—*Jilguerillo* n.º 34 *Negro lombardo*.

Ademés per lo dia 17 del present, se prepara una novillada, en la que ademés de pendrehi part dos espasas novilleros, matarà un badell de dos anys, tot una mataora: la valenta Mazzantina.

Preparintse á riurer.

UN COMICH RETIRAT.

QUENTOS

—Que no vius ab la dona.

—No. Vaig atraparla ab lo metje; al principi m' pensava tornarne boig, pero ara estich completament curat.

—Y encara dirás que no creus ab la medicina?

Passavan dugas xinxas per lo carrer d' Amalia quan un senyor que caminava devant d' ellas, va ensopregar cayent llarch com un Cristo.

—Matilde, va dir una d' ellas á l' altra, apaga l' llum que ja es al llit.

LA REMATADA

—Estém perduts!

—Vol dir, tant?

—Y que quan l' ordre se 'n vagí,

no se qué vindrá, Don Joan.

—¿Y qu' es aixó del Sufragi?

—Home, que 'ns sufragirán

Diu que ve 'l papa, 'n Mateu,
ja serán dos ab lo méu.

—Lo Vaticá ha quedat nít.
De servey ja no n' hi hi pas,
fins dels caballs s' han desfet,

la cosa bull

—Batua 'l rèt!
M deixa ab un pam de nas

Llegim en un periódich que en la costa Americana y á bordo del *Orione*, un maître d' hotel va tenir rahons contundents ab lo célebre tenor Masini, sortint aquest artista ab las *notas* de cap. mitx malmesas.

Potser lo célebre tenor va trovar alguna porquería en los macarróns.

Sembla que será un fet la construcció d' un pont de ferro qu' unirá á Fransa ab Inglaterra.

Prompte van á dar principi als estudis los millors inginers dels dos països.

Lo pont tindrà de llarg nada menos que 38.000 metros y estarà sentat sobre 55 pilas.

Qui lo veurá fet?

Sembla que 'l *Vesten Anton* està fent saca en lo Teatro Romea y tenim por que si segueix gayre en los cartells no quedarán allí ni las butacas.

Noy... alló sembla que ho donguin; en Llanas casi deu tenir remordiment de conciencia.

Per ara ja van tres ab menos de 15 días.

Quina mala esturgancia!

Y quin modo d' anarsen Antons!...

A Zaragoza s' ha celebrat un judici per jurats en la causa seguida per un robo de mitx pá y un ganivet.

La acusació demana dos anys, 11 mesos y 11 dies de presó.

Los gastos importarán al Tresor prop de 1.000 pessetas. Sembla bufo.

Durant l'última setmana s' ha parlat d' un desafío pendent entre un advocat *federal* y un periodista á conseqüència de «Una conversió edificant.»

Las armes escullidas se diu que serán lo *ribot* y 'l *flaburqui*, y que tindrà lloch en lo *Vallès* y entre dos *Rocas*.

Podém assegurar que no arribarà la sanch al riu, y això que 's tracta de dos valents.

Per informes en Nakeus y en Coria.

Ara si que va de veras.

Lleó XIII ja s' ha venut los caballs y ha despatxat molt servey.

Per ara no se sab hont fixarà la seva residència lo gefe de l' Iglesia catòlica.

Ojalá fos aquí.

S' han robat moltes cintas de las coronas depositadas aquests dies en lo Cementiri vell.

Pero, Sra. Junta, ¿Qué no podía anar compresa en la contribució del ral per corona, la vigilancia d' ellà?

Crech que valdría la pena perquè vostés es dehuen emparar molts cents rals á la salut dels morts.

Recordarém, perque serveixí per l' any què vé, que las actrius encarregadas del paper de D. Inés en lo *D. Juan Tenorio*, han de pensar que representan un tipo innocent e ideal y per conseqüència han d'abandonar lo tò d'alta declamació y ademans de *brotxa-gorda* agradables sols á paladars gruellers.

No volém senyalar pero qui sigui confrare que prengui candela.

Sembla que 'ls salvatges han fet una gran matansa de missioners inglesos.

No sé perque 'ls hi han d' anar á rompre las oracions... Que hi tornin.

Apenas aixecats los panyos de dol de la morada del nostre amich D. Frederich Soler (Pitarra) ja altra vegada ha invadit la mort la llar del eminent poeta.

D. Teresa germana del Sr. Soler va passar á mellor vida lo dia 3 del corrent produint verdader sentiment á la familia y al gran nombre d' amichs que contava la finada per son caràcter amable y altas dots que la distingian.

També ha sufert una irreparable desgracia de familia lo simpàtic galán jove de nostre Teatro Regional, lo senyor Federich Fuentes, perdent á sa virtuosa y amable senyora esposa.

Enviém nostre mes profundo pésam á las atribuladas familias dels dos amichs, asociantnos al dolor que en aquets moments los atormenta.

Los empleats de mes sou, son: 1º Arquebisbe de Fraga, que cobra 175,000 duros l' any, el de Olmut que 'n cobra 200,000 y el de Grau qu' arriba á l' enorme suma de 400,000.

Aquests mestres no dehuen temer aquella frasse catòlica: Es mes facil que passis un bou per l' ull d' una agulla qu' entrar un rich en lo Cel.

La distingida companyia del gran actor Vico ha inaugurat ab gran èxit en lo Teatro Espanyol de Madrid, la temporada d' hivern.

En *El Alcalde de Zalamea*, va demostrar una vegada mes los punts que calsa lo celebrat actor.

Rebin tots la nostra enhorabona.

Han arribat ja los 6 preciosos toros que en la tarde del proxim diumenge 10 del corrent se lidiarán y estoquejarán lo valent *Guerrita* y sa quadrilla.

Perteneixen á la ganaderia de don Angel Gonzales Nandin de Sevilla.

Dit ganadé es lo brau militar que en la memorable nit de 27 Desembre de 1870, accompanyava al invicto general Prim en lo moment que l' assassinaren tan villanament en lo carrer del Turc de Madrid, revent per tal motiu una ferida en una mà que per sa gravetat hi hagué necessitat d' amputarseli quedant desde allavors inutilisat per l' exercit y se dedicá al millor cultiu de sa ganaderia.

La Publicidad es burlava l' altre dia d' uns versos que va publicar *El Diario de Cataluña*.

Y es clar... A *La Publicidad* versitos?

A ella? A l' autora de: *Se le alcanza al menos zote?*

Es veu que *El Diario de Cataluña* dorm molt fort.

Y no sab ab qui parla.

Lo patriarcha de Lisboa y lo *Nunci* de S. S. han tingut algunes diferencias sobre si lo rey D. Lluís de Portugal, es ó no es en lo purgatori.

Pero sevors, primerament hauríen de saber si n' hi ha de purgatori.

Qui 'ls ho ha escrit?

PUBLICACIÓNS REBUDAS. *¿Dónde está Dios?* poema original de don Miguel Rey, bastant ben versificat y que demostra en son autor un bon porvenir si segueix estudiant.

De la localización en las enfermedades del sistema nervioso tal es lo titol d' un llibre ilustrat ab grabats que ha publicat lo Dr. D. F. de P. Xercavius.

Dit interessant llibre se ven en las llibrerías de Bastinos, Farriols, Güell y Verdaguer y en casa del autor, Carme 44-1., al preu de 2'50 pessetas.

AVISOS

Se necessita un escenari per un desafío.
Aceptarán proposiciones los Srs. Tobir y Acor.
S' admeterán espectadores pero no s' hi val à riurer.
Al que tiri cap tronxo se 'l treurá del teatro.

A nostres Colaboradors

Per respondre á tots los que 'ns preguntan si han sigut admesos los seus treballs, debém contestar que 's fixin en l' últim párrafo de la nostra correspondencia en hont dihém, después de contestar individualment, que: *tot lo demés remés, no serveix*, de manera que el que no vegi lo seu nom en la llista, es que los seus treballs han sigut retxassats.

¿Ho volen més mastegat?

NOTICIAS MARITIMAS

Lo vapor "Rius y Tamboret" protegit per lo crucero "Sagasta" pretén romper lo bloqueitg de la costa dels Tarugos defensada prr lo monitor *Mellado*.

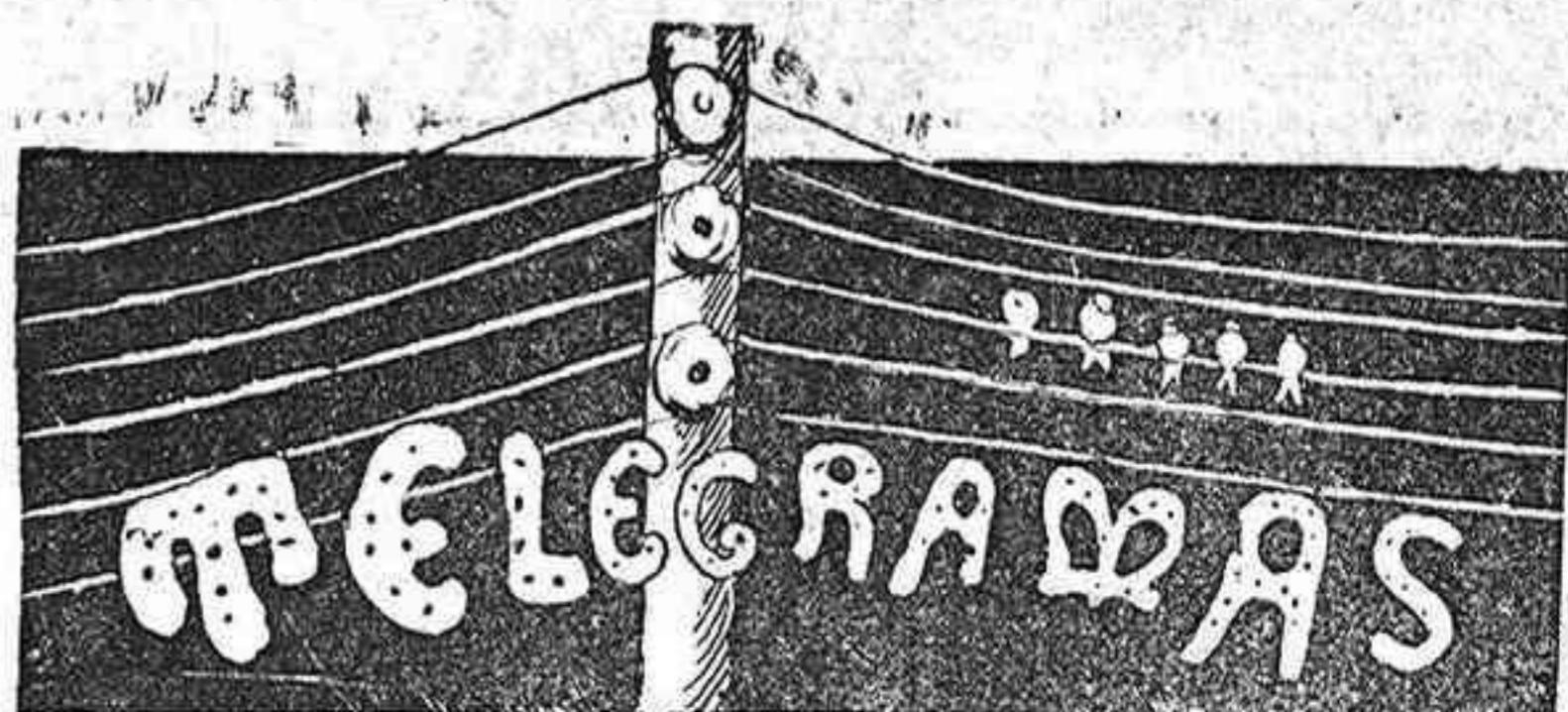
Los vapors-ómnibus Fontrodona, Payerols y Nasidal que pretenian lo mateix, es veuhon estrellats entre las rocas.

**1000.000,000 CROMOS
LITOGRAFIA BARCELONESA de
RIBERA Y ESTANY**

En aquest acreditad establiment s' hi trovará un estensissim assortit de Cromos de tots preus y classes, especialment per felicitacions de Serenos, Vigilants, dependents de Barberías, mozos de Cafés, &,&,&,

També podém oferir al públich, tarjetas per las próximas festas arregladas baix modelo ó capritxo dels interessats, ab gran prontitud, esmero y baratura.

Carrer de S. Pau N.º 56

Paris, 6, 8 - matí—En un ball d' etiqueta ha tingut lloch un cas molt original.

Un ugier va empenyarse á fer treurer la caretal Sr Nasidal.

A las reclamacions del interessat y prévio un riguós exámen, es va veurer que no 'n portava.

Londres 6, 4 id.—Lo célebre destripador ha ofert destripar sogras á 20 chelins cada una.

Diu que hi ha gendre que 's proposa hasta vendrers la camisa.

La població está engalanada.

Termópilas, 6, 8 tarde.—Guillermo II está esmorsant en la collada que feu célebre Leónidas.

Diu que la sombra d' aquell héroe de la llibertat no ha tret á la comitiva á cops d' escombras.

CORRESPONDENCIA

S. Fàbregas Casanovas. D' hont dimoni treu que «arreplegan y halagan» sigan consonants, ni que ho semblin «bona y boca» ni «vuidarse y desfentse»?.. vaja, ja es al cove, dispensi.—E. Xarau. això no va, però fassí altra cosa; si pot ser de broma.—Eudalt Sala. Anirà algo al almanach.—Guillem Moreso. No trastorni 'l metro de las composicions y escrigui en una sola cara. Aquella la he arreglada pero no hi torni.—A. Manso. No l' he vista.—Guanyabens. Gracias á vostè y al company.—R. Rosca. Veurem.—S. A. C. Com que tot lo de vostè es bo dispensins las contestacions.—Mut Xerraire. Anirà algo. L' article no 'ns acaba d' agradar y es massa llarg. Queda á la seva disposició en la Redacció.—Roig y Cordomí Enterats de tot y entesos.

Anirà lo de Ruch Nafrat, Raresa, A. Guasch Tombas, B. Torrents, M. Riusec y E. Sala.

Anirà alguna cosa de J. Franquesa, A. Rius, A. Dat, Borrevide, M. Emulap, Plumero de la Bleda, T. V. O., Aprenent Forner, Joseph Terri, Fandilleta, Calderón de Vallcarca, Sacas, Lenam Lloch, Amadeo, J. B. Salviola, V. Tesrub, C. Laupa, M. Sansar y C. Artur del Torrent.

Lo demés remés fins al 5 corrent inclusiu, es al cove.

Almanach de La Tomasa

(2 RALS exemplar) ¡ESTÁ JA EN PREMPSA!

A demés dels dibuixos y vinyetas de reputats artistas extranjers, ilustrarán nostre almanach treballs inédits de nostres celebrats dibuixants Srs. Cilla, Gomez Soler, K. Mins, Labarta, Mestres, Pahissa, Planas, &.

En lo test que es escullit hi figuran treballs inédits dels nostres millors escriptors y poetas, entre los que contem als Srs. Alsina, Ayné, Bori, Calvet, Coca y Collado, Codolosa, Ferrer y Codina, Gimferrer, Guanyabens, Marull, Ribot y Serra, Roure, Soler, (Pitarra.) &, &.

SORTIDA

Es tant lo que mataré
que ni se lo que 'm faré.

TORNADA

He estat ben bé de malas
sols he mort dugas cigalas.

SECCIÓ DE TRENCACLOSCAS

XARADA

Consonant es la primera,
la segona un vejetal;
de dos-tercera ne portan
'ls guras y vigilants.
Lector no cavilis mes,
qu'es nom d' home mon Total.

R. PONS.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Nom d' home.
- 2 6 5 1 2 8 7 2—Nació Europea.
- 4 2 3 1 9 8 2—Ciutat espanyola.
- 6 6 5 9 8 2—Carrer de Barcelona.
- 1 7 6 2 8—Ciutat italiana.
- 4 9 8 9—Figura geomètrica.
- 1 5 6—Producte animal.
- 3 5—Nota musical.
- 3—Consonant.
- 4 2—Negació.
- 9 4 2—Animal.
- 4 9 4 9—Fruyt.
- 4 9 6 9 8—Home célebre.
- 3 2 1 7 3 9—Nom d' home.
- 2 6 1 5 3 7 2—Ciutat espanyola.
- 1 2 3 7 8 2—Saruela castellana.
- 6 6 9 3 9—Animal.
- 9 3 2 8—Ciutat africana.
- 8 0 7—Liquit.
- 6 2—Nota musical.
- 6—Consonant.

J. CASANOVAS.

TRENCA-CAPS

D. Samuel Port.

Ab aquestes lletras degudament combinades formar 'l titol d' un drama català.

LORIS MELIKOFF.

PROBLEMA

Descompondre lo número 2352 en quatre cantitats, que sumadas, restades, multiplicades y dividides per un mateix número tres vegadas, dongui resultats iguals.

T. V. O.

COMBINACIÓ DOBLE

• • .
• • .
• • .
• • .

Sustituir los punts petits ab lletras que, llegidas horizontalment, diguin: 1.ª ratlla, apellido; 2.ª abrich per las senyoras; 3.ª ni ha de comunicació y de ferro; 4.ª Festa de Catalunya; 5.ª Carrer de Barcelona.

Sustituir los punts grossos, de tal manera, que llegit verticalment digui, '1 nom d' una apiaudida tragedia y llegit horizontalment, juntab los punts petits, dongui; 1.ª ratlla, instrument de música; 2.ª dipositi per líquits; 3.ª en los sostres de las casas; 4.ª Mr. Bidel 'n gasta; 5.ª Una ópera.

T. T. T.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EX LO NÚMERO ANTERIOR

— 38 —

Xarada perdua.—Ca-ra-bas-sa.

Endevinalla.—Barana.

Acentígrafo.—Bárbara-Barbara.

Problema.—1 2 3 6

6 3 2 1

3 1 6 2

2 6 1 3

Anàgrama.—Paca-Capa.

Logogrifo numérich.—Ulldecona.

Geroglífich.—Com mes casas mes esca-

les.

LA TOMASA

PERIÓDICH PESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

— 39 —

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	150 ptas.
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	250 "

NOTA—Tota reclamació podrà dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56. LITOGRÀFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barça.